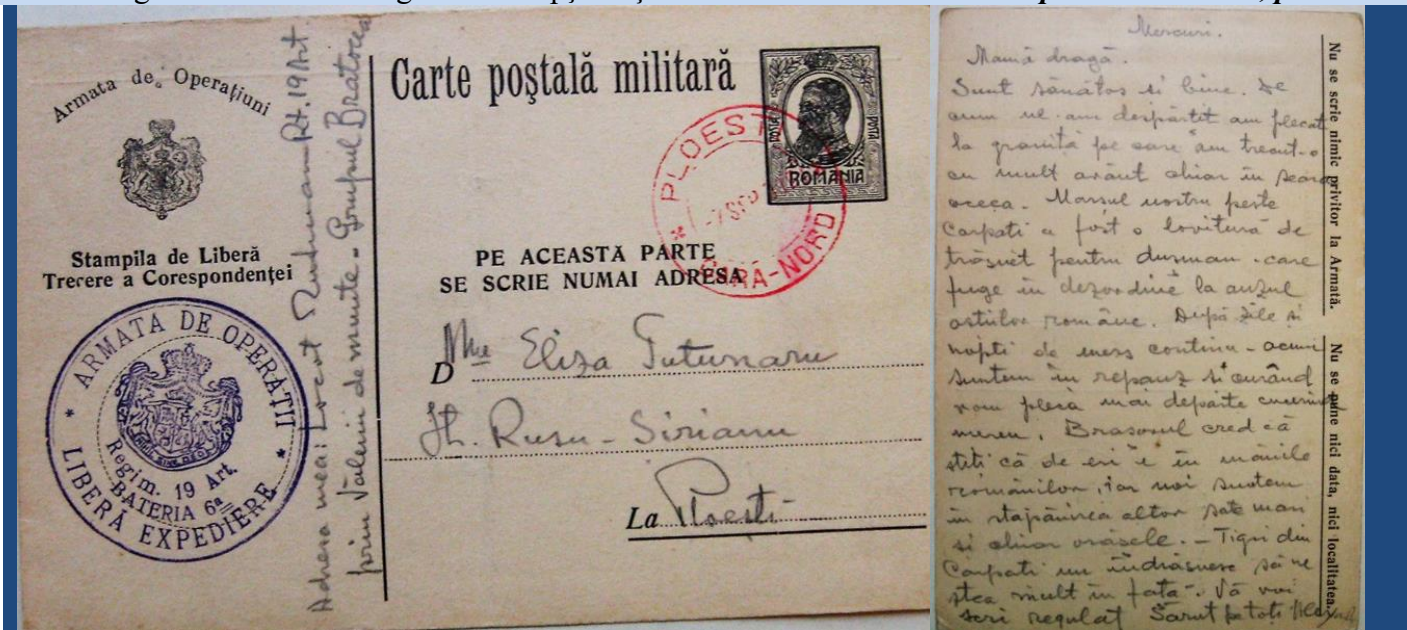

ne degaja și a împiedica de a se mai lua noi unități de pe frontul lor, cum a fost cazul până acum”². Generalul Alexeieff comunica, prin statul major rus, că „nu înțelege nervozitatea pe care o manifestă românii prin telegrame” de vreme ce România dispune pe frontul din Transilvania de „forțe cu mult superioare inamicului, iar starea de lucruri nu trebuie apreciată critică”. Era necesară, după opinia sa, ca trupa să nu rămână inactivă, și să atace inamicul slab. Mai sus am analizat raportul de forțe care dovedește tocmai contrariul.

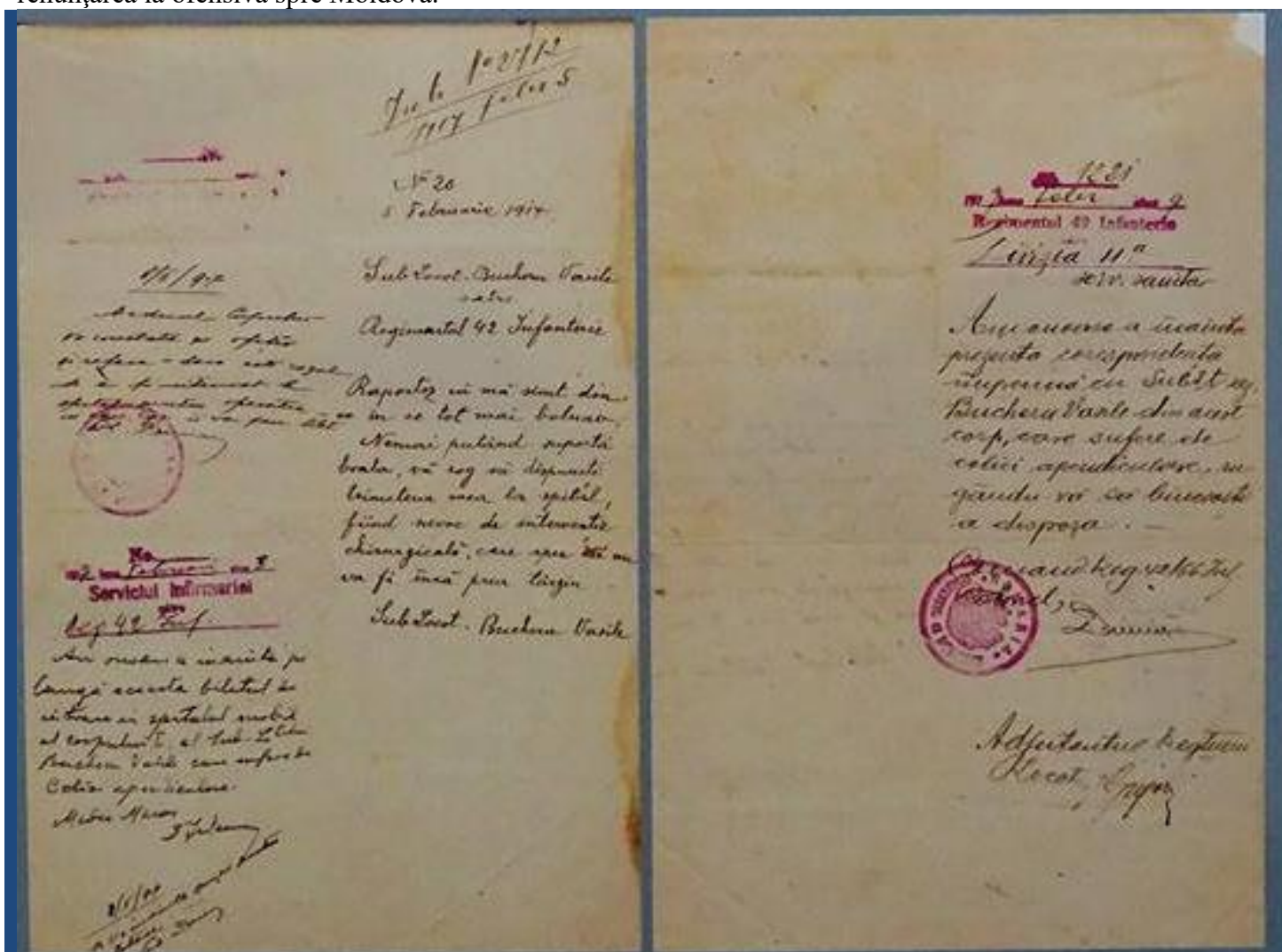
Apoi, categoric rușii comunicau că insistențele cereri ale guvernului prezidat de I.I. C. Brătianu și generalul Iliescu erau irealizabile, și sugera deșteptarea tenacității trupei. Se pare că argumentele militarilor români nu găseau ecou la Petrograd. Concepția rușilor era formată: **România se apără în Moldova, pe Prut.**

² Ibidem, p.323

Abia când întărirea frontului românesc devenise o necesitate stringentă și pentru protejarea forțelor rusești, abia atunci lucrurile s-au mișcat mai alert. Pentru aceasta generalul Alexeieff recomanda înglobarea trupelor române în cele 3 corpuri de armată rusești, ce urmau a sosii la timp. Până atunci recomanda „rezistență” și propunea un nou plan operativ. Planul prevedea „a ține solid flancurile în Moldova și în Dobrogea, baza de operații fiind pe Prut; a scurta frontul centrului, atât cât situația o va pretinde, părăsind Valahia occidentală și, la nevoie, chiar și Bucureștiul. Scopul principal era de a păstra armata intactă. Armata va putea să recâștige ceea ce vremelnic ar fi silită să lase în mâinile dușmanului și va fi în măsură să atingă țelurile războiului...”³. Și în timp ce primeam aceste povețe de părăsire a teritoriului fără luptă, flancul stâng al armatelor lui Brussilow era salvat de atacul în forță al Diviziei 14 Infanterie română, în pasul Turgeș. Succesul inamicului nu a fost exploatat, iar la Oituz austro-ungare au înregistrat o înfrângere ce a determinat renunțarea la ofensiva spre Moldova.

1917, februarie 5-9. Corespondență între comandantul Regimentului 42/66 Infanterie Vâlcea și medicul Serviciului Infirmeriei, referitoare la internarea sublocotenentului (rz.) Bucheru Vasile la Spitalul mobil al Corpului I Armată, pentru a fi operat.

ANR, SJAN Vâlcea, fond personal Bucheru Vasile, dosar 1/1916-1917, f. 9-9v

Aceste succese de front l-au determinat ca regele Ferdinand I să ordone generalului Averescu să facă propuneri de întrebuițare a forțelor din subordinea sa, după cum credea de cuviință. Acel proiect – însemna în *Notițe zilnice* generalul - prevedea o fază defensivă de organizarea diviziilor în adâncime, și formarea unor

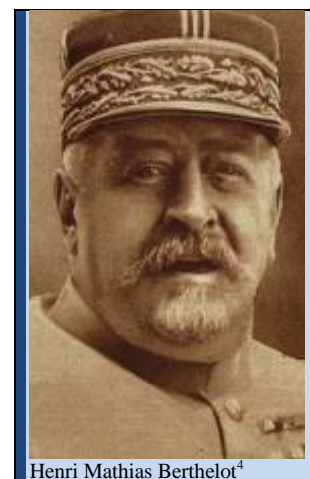
³ Ibidem, p.52

rezerve, de circa 6 divizii plus 4 divizii rusești cu care să se reia ofensiva pe direcția Brașov-Târgu Secuiesc. Evenimentele au evoluat altfel în lunile octombrie și noiembrie. Cele din Valea Jiului, unde se apăra Divizia 11 Infanterie, le-am descris în momentele cele mai importante. Planurile inițiale ale campaniei vor fi reluate după venirea misiunii militare franceze și însușirea proiectului propus. Obiectivul acesteia era tot câmpia ungară.

Guvernul român apreciind just situația de pe front, simțind nevoia unor competente îndrumări formate la școala războiului, a apelat la guvernul francez pentru detașarea unui general pe lângă comandamentul român. Dintre multele nume sugerate generalul Joffre l-a desemnat pe colaboratorul său apropiat de la Marna, care știa tot ce s-a petrecut la Verdun, Mort-Homme și Meusa. L-a avut ca locțiitor pe colonelul Petain și 100 de ofițeri.

Înainte de venirea în România generalul francez a cerut instrucțiuni scrise și o expunere detaliată a situației. În informarea ce o luase Berthelot a reținut că „rușii erau, prin forța lucrurilor, arbitrii destinelor României, pentru că numai ei singuri puteau să-i dea ajutor fie în Carpați, fie în Dobrogea”.⁵ Generalul francez avusese instrucțiuni și a convinge comandamentul rus de nevoia de sprijinire a frontului românesc în favoarea aliaților. Rușii trebuiau convinși să bată și să scoată din luptă pe bulgari și a sprijinii frontul de la Salonic. Instrucțiunile prevedeau profetic că scoaterea din luptă a bulgarilor însemna sfârșitul războiului. Dar la ruși conducea Alexeieff, care avea rezerve față de prezența franceză pe acest front. Cât priveau pe români generalul trebuia să le câștige *încrederea și inimile*.

Henri Mathias Berthelot⁴

Misiunea Militară Franceză condusă de generalul de divizie Henri Berthelot, care a asigurat simultan și rolul de consilier militar al regelui Ferdinand, sosea la București pe 3 octombrie 1916 cu misiunea de a asigura consilierea, sprijinirea și instruirea unităților și autorităților militare române.

Personalul misiunii a fost detașat pe lângă comandamentele române, până la nivel de comandament de divizie, inclusiv. Două secțiuni cu roluri distincte au fost *Misiunea Aeronautică* și *Misiunea Serviciului Sanitar*. Personalul misiunii și-a adus un aport deosebit pe timpul procesului de refacere și reorganizare a armatei române din prima parte a anului 1917.

Misiunea militară a plecat de la Paris prin Anglia, Norvegia, Suedia și Rusia. A ajuns la Petrograd, pe 26 septembrie 1916, iar în ziua următoare, însoțiți de ambasadorii francezi și englez, au fost primiți de primul ministru Sturmer. Generalul francez a făcut o informare cu privire la bătăliile de pe frontul de vest, și preluarea inițiativei de forțele aliate. Pe frontul de răsărit ofensiva Brussilow a fost oprită fapt pentru care intrarea României în război trebuia sprijinită. Cât privește frontul de vest premierul rus împărțea punctul de vedere expus dar în privința rușilor lucrurile nu erau privite corect. „Rusia e izolată, îi lipsesc munițiile și materialul. Fără îndoială are oameni” dar fiind slab pregătiți nu puteau substitui pierderile de ofițeri, ca și francezii. Cât despre români premierul rus susținea că sunt „rău pregătiți pentru război, ei n-au provocat decât neplăceri. În

⁴ Generalul a decedat pe [28 ianuarie 1931](#), iar pe [6 februarie 1931](#) s-a citit testamentul generalului Henri-Mathias Berthelot, care, spre a mulțumi nației românești pentru toate mărturiile de recunoștință și de dragoste ce mi-au fost arătate, a lăsat [Academiei Române](#) domeniul din comuna *Fărcădinu de Jos* (în prezent redenumită [General Berthelot](#), județul Hunedoara), sumele de la banca „Marmorosch-Blank” sau în sucursalele ei din România, pentru a fi folosite la întreținerea unor tineri spre a-și completa studiile într-o școală franceză, civilă sau militară. La anunțarea decesului generalului Berthelot, [Gheorghe Mironescu](#), prim-ministru al României, a trimis o telegramă către Președintele Consiliului de Miniștri din Franța: „Moartea prematură a generalului Berthelot produce o profundă durere națiunii române, recunoscătoare marelui general atât pentru importanta sa contribuție la reorganizarea armatei române, cât și pentru rolul jucat de el în victoria comună. În numele Guvernului, o rog pe excelența dumneavoastră să binevoiască să accepte condoleanțele noastre cele mai sincere. România va păstra pe veci o pioasă amintire marelui dispărut”. Drapelele au fost coborâte în bernă și, în prezența Regelui și a cavalerilor Ordinului militar „Mihai Viteazul”, s-a ținut o slujbă de pomenire. Ministrul Instrucției Publice a hotărât ca în toate școlile din România să se țină o oră de curs consacrată memoriei defunctului general. Ziarul *Viitorul* a publicat următorul text: *L-am iubit mult. L-am venerat. Era al Franței dar era și al nostru. Icoana sa va rămâne neuitată în cronica românismului în timp ce memoria sa va trece peste generații ca o moștenire glorioasă a națiunii*. Șeful misiunii militare franceze, H.M. Berthelot a fost decorat de către regele României cu ordinul “Mihai Viteazul” clasa a III-a. De asemenea, în semn de recunoștință a meritelor sale, autoritățile franceze îi acordă generalului Berthelot, înaltul ordin “Legiunea de Onoare” pentru strângerea relațiilor franco-române.

⁵ RRM, VOL.III, PARTEA II, P.845

aceste condiții situația este întunecată”⁶ La Mohilev generalul Alexeieff nu-i vedea cu ochi buni, de altfel acesta reitiera cererile către Joffre de avioane și material de război, iar ofensiva pe front nu era una apropiată. Rezervat și puțin amabil primirea s-a terminat cu următoarele cuvinte: „Pentru că românii țin atât de mult să vă aibă, noroc bun, domnule general! Dar încercați să faceți pe acești oameni să înțeleagă, că România nu se apără pe Carpați, ci pe Siret”⁷. În aceeași seară Țarul Nicolae îi transmitea, prin emisarul francez, regelui Ferdinand sprijinul său cu toate armatele sale „până la ultimul meu om și ultima mea copeică”⁸

Una era diplomația, bazată pe promisiuni și alta era situația militară. La dejunul oferit de țarul Nicolae, le-a urat francezilor călătorie plăcută și le reținea atenția: „Repetăți regelui, generale, ceea ce v-am spus adineauri, scrieți-o și la Paris și apoi nu uitați că până la urmă, trebuie să câștigăm războiul și eu mă voi consacra acestui țel până la limita forțelor mele”⁹. Promisiuni ce contrastau cu cele ale premierului și șefului marelui stat major rus, după cum consemna generalul Petain în însemnările sale asupra războiului. Pe 2 octombrie misiunea franceză a fost primită la castelul de la Periș de regele Ferdinand. În primele zile generalul Berthelot, plimbându-se liber avea să ia contact cu realitate frontului și a declinat propunerea lui Brătianu de a fi șeful statului major general, rămânând doar consilier al regelui. Destinul armatei române tot în mâna generalului Iliescu a rămas. În fiecare dimineață asista la raportul operativ care se ținea înaintea regelui. În scurt timp generalul francez a primit informații de pe front de la subalternii săi care raportau tot felul de lipsuri. Mai importante erau cele referitoare la starea morală a trupelor și al întrebuirii artileriei și a mitralierelor noi, precum și instruirea trupelor. Rezultatele misiunii militare franceze vor fi vizibile în primăvara anului 1917. Deși regele Ferdinand I, împreună cu Marele Cartier General, au rămas până în martie 1917 la Bârlad, Berthelot și o parte din colaboratorii săi s-au instalat la Iași. Aici, prezența generalului Berthelot, s-a dovedit benefică, implicându-se activ în rezolvarea unor sarcini cooperative cu reprezentanții statelor aliate. De astfel, în ianuarie 1917, Berthelot a făcut demersuri la Petrograd pentru a susține în mod indirect cauza românească și a Franței, unde a avut un schimb de replici cu șeful Marelui Cartier General rus, din aceea perioadă, V.I. Gurko, moment pe care generalul V. Pétin îl va menționa în lucrarea sa, *Le drame roumain, 1916-1918*, publicată la Paris în 1932 astfel: „Schimbările de vedere dintre generalul Berthelot și generalul Gurko, care apără punctul de vedere rusesc, au fost aprinse și au pus în evidență divergențele profunde. Sunteți mai român decât românii, i-a spus într-o zi Gurko lui Berthelot. În realitate, noi nu eram mai români decât românii, ci, prin acțiunea noastră, susținem cu energie interesele franceze”.

Cu toate eforturile și sacrificiile umane, campania anului 1916 s-a încheiat cu ocuparea unui teritoriu de 100.000 kmp, și 3,5 milioane de locuitori. Jafurile au însumat peste 2 milioane tone de cereale, 1 milion tone legume, 300.000 tone alimente diverse, 600.000 cai, 2,8 milioane vite, cca 30000 tone carne de pasăre, etc. Cu toate acestea România retrasă în Moldova nu a fost scoasă din război.

Am dedicat acest amplu studiu eroilor Divizia 11 Infanterie, unitate care s-a înființat pe 15 august 1916 și s-a bătut în marele război pentru întregirea și apărarea României și s-a retras în muzee.

Bubuitul tunurilor Diviziei nu poate fi șters din istoria Europei. Credem că tunurile trebuiesc înlocuite cu forța inteligenței, a culturii, a păcii!”

Răsfoind dosarele colbuite de vreme ne impresionează înalta datorie civică, patriotică, dăruirea, credința, justețea și înțelegerea cauzei pentru care flăcăii noștri au răspuns cu atâta entuziasm la semnalul de mobilizare și au mărșăluit avântat spre crestele Carpaților unde-i așteptau frații.

Albumele îngălbenite păstrează fotografia străbunicilor și bunicilor, cu o asemănare izbitoare cu aceea a soldaților de astăzi, pe chipul cărora se poate vedea modestia, cumpătarea, supunerea și îngăduința, răbdarea și hotărârea de a apăra moștenirea românească în vatra rostuită cu vârful și tăișul sabiei de strămoși.

⁶ Ibidem, p.846

⁷ Ibidem, p.847

⁸ Ibidem

⁹ Ibidem

AVRAM IANCU - 200!

Nr. 4(44)/Aprilie 2024)

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

Militare în România.

(Nutrirea populației)

1. Populația urbană:

Aprovizionarea populației urbane în toate localitățile cu peste 5000 locuitori, se va face și de acum înainte conform prescripțiilor ordonanței relative la introducerea cartelelor de pâine și de carne.

Acolo unde până acum s'a dat populației urbane făină curată de grâu, trebuie să se introducă cât mai curând posibil distribuirea de 225 grame făină de grâu și 150 grame de mălaiu, prescrisă în ordonanța pentru cartelele de pâine.

2. Populația rurală:

Cu începere dela 1 Ianuarie 1918, se fixează la 500 grame unitatea cartelei de măcinat pentru porumb. Controlul morilor trebuie să se mănuescă cu cea mai mare rigoare. Trebuie să se procedă contra călcărilor de dispozițiuni, cu severitate; în cazuri date, morile vor fi închise și morarii pedepsiți.

Dacă porumbul este degerminat, vor putea fi măcinate în loc de 500 grame 575 grame porumb, pentru ca să revină populației o cantitate egală de porumb, ca și cum s'ar fi măcinat 500 grame fără degerminare.

Statul-Major Economic va putea spori, în mod trecător, prin dispozițiuni speciale, când vor exista motive importante (munca principală a câmplui, muncă grea la fabrică ș. a. m. d.), pentru anumite perioade și teritorii de delimitat precis, unitatea de nutrire până la 750 grame (la degerminare la 860 grame).

3. În afară de porțiunea de porumb, este admisă pentru partea populației care nu trăește în orașele în cari s'au introdus cartelele de pâine, o consumațiune de grâu în mijlociu de 25 grame pe zi și cap, cu norma, ca aceste 25 grame să nu se repartizeze în măsură egală la populație, ci cantitatea convenită totală de grâu, calculată, să fie atribuită unei anumite părți a populației, care apoi primește un multiplu de 25 grame. Cu aceasta trebuie prevăzuți cu preferință:

- a) lucrătorii cari sunt supuși la munci grele industriale;
- b) bolnavii sau persoanele cari trăesc în împrejurări sanitare nefavorabile;
- c) localități mai mici, a căror populație este deprinsă să consume pâine.

Guvernatorul Militar:

(ss) **Tülf von Tschepe und Weidenbach,**
General de infanterie.

AVRAM IANCU - 200!

CETATEA CAVALERILOR

Nr. 4(44)/Aprilie 2024)

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

